

MATERIAL VEGETAL EN FRUITERS DE PINYOL I LLAVOR

1.1. ALBERCOQUER

Hi ha possibilitat d'utilitzar diferents **peus**.

- **Peus de presseguers:** A moltes zones s'utilitza els peus francs de presseguer o altres clons de presseguers tipus Montclar. Aquests peus tenen problemes de clorosi (s'arregla amb quelats de ferro), no s'acaben d'adaptar a llocs de secà i necessiten sòls més aviat lleugers. Com avantatge donen bon calibre de fruit i tenen bona afinitat amb l'albercoquer.

- **Mirabolà:** un dels peus més utilitzats a Itàlia. Hi ha un clon, el Mirabolà 29-C, amb molt bona adaptació a terrenys més o menys fèrtils. **Creiem que, a dia d'avui, seria el més adaptat a la nostra zona.**

- **Franc d'albercoquer:** el peu amb més bona afinitat. Problemes per excés de vigor. Li costa adaptar-se a terrenys massa pesats.

- **GF-677:** alguns pagesos l'han utilitzat de forma puntual. No s'utilitza a quasi cap zona. Pot tenir problemes d'afinitat. Dóna molt bon tamany de fruit i s'adapta a les zones de secà. Si es vol empeltar albercoquer sobre aquest peu s'ha de fer per un mateix (els vivers no ho acostumen a fer) i cal assegurar-se que hi haurà bona afinitat.

Varietats:

N'hi ha moltes. Les més plantades a la nostra zona són:

Kov: varietat primerenca (vigilar perquè la floració també és primerenca i pot haver-hi danys per gelades). Autofèrtil. Fruit molt bo de menjar. S'ha d'aclarir tard perquè és propens a la purga natural.

Traver: varietat de mitja-estació. Fruit gran i maco, però perquè sigui bo, cal collir-lo molt madur (el gust no és el seu fort). Molt productiu. Tot i ser parcialment autofèrtil, es pol·linitza bé amb modesto.

Modesto: varietat de mitja-estació. Fruit de calibre mig –gran. Treballador i bo de menjar. Pol·linització: mirar Traver.

Moniqui: Varietat de mitja-estació a tardana (dintre la nostra zona). És la varietat més valorada al mercat. És de carn blanca. Molt dolç. Té problemes de falta d'adaptació a zones càlides (necessita hores fred altes). Cal fer podes llargues per assegurar la seva producció. Com que té floració més tardana, cal assegurar coincidència amb les varietats per assegurar pol·linització: podrien ser interessants les varietats franceses (floració més tardana): cal confirmar.

Els darrers anys han sortit moltes varietats. Només us apuntem algunes de les que pensem que pot ser interessant per treballar a la zona, però és important que sapiguen que falta experiència per saber com es comporten.

Bergeval – Bergarouge – Vertige – Bergeron: Varietats (per ordre de maduració) de mitja estació en endavant. Varietats amb certes necessitats d'hores fred (floració mitja-tardana). Varietats, segons francesos, de molt bon gust. Cal barrejar per que hi hagi millor pol·linització (fer rengles sencers).

Viver on es poden trobar:

Viver Pépinières ESCANDE - "Millet" - 47500 SAINT-VITE (France).

Tél. : +33 (0)5 53 71 22 13 - Fax : +33 (0)5 53 40 87 26

Email : contact@pepinieres-escande.com. Contacte directe (Benoit: 0033 614496700).

Aquest viver té moltes altres varietats que poden ser interessant i que us ajuden a omplir el calendari: mireu el següent enllaç i ho trobareu:

<http://www.pepinieres-escande.com/es/abricotsFR.htm>

Mirlo blanco – Alba – Rojo Pasión – Murciana: Varietats seleccionades la majoria a Múrcia. Són varietats primerenques i molt gustatives (seleccionades per la seva qualitat). Resistent o tolerant a sharka. Autofèrtils. Cal vigilar per que són de floració primerenca i són sensibles a les gelades primaverals.

Viver on es poden trobar:

Viveros Vipesa (Caravaca de la Cruz - Murcia): Telèfon: 968738440. 676462467.

info@viverosvipesa.com.

Aquest viver té moltes altres varietats que poden ser interessant i que us ajuden a omplir el calendari: mireu el següent enllaç i ho trobareu:

<http://www.viverosvipesa.com/catalogo/index.php>

Hi ha altres varietats més típiques que es poden trobar a:

Vivers Poyo (Benissanet): 977 407 664 (Josep: 629829227)

Vivers Ebro (Benissanet): 977407278. Trobareu varietats de tot... moltes no contrastades a la nostra zona.

http://www.viverosebro.es/Viveros_Ebro/Descargas_files/cuadro1q_1.pdf

1.2. CAQUI

Hi ha dos peus principals. **Diospirus lotus** i **Diospirus virginiana**. En principi, a la nostra zona el lotus no s'adapta massa bé. Millor utilitzar el peu virginiana. El Caqui és sensible a la salinitat i el peu virginiana és més resistent a la sal que el lotus. En conclusió, **al Baix Llobregat, recomanem peu virginiana.**

Com a varietats tenim les tradicionals del Baix Llobregat:

- **Tipus o Gordo:** varietat tradicional de tamany molt gran i maduració tardana. Varietat astringent. Moltes vegades cal fer tractament amb etilè o pomes per la seva tardana maduració.
- **Tomatero:** varietat tradicional de tamany més petit i maduració primerenca (abans que Roig Brillant). Varietat astringent.

Com a varietats modernes:

- **Roig Brillant:** la més plantada. Varietat molt arrodonida i maca. Es tracta d'una varietat astringent. Si es vol menjar dura o avançar collita s'ha de fer tractament amb etilè o posar amb pomes.
- **Jiro:** Varietat més aplanada. Té la particularitat de ser no astringent (no té tanins). Autofèrtil. Molt dolça. Es cull quan té la coloració vermella desitjada i es pot consumir directament. Nota: Sempre ha d'anar empeltada sobre virginiana. No va sobre lotus.

Viver on es poden comprar:

Vivers Hernandorena: 687409583 (Rosa). Preu de la planta aproximat (4 euros + iva... port inclosos: tarifa 2011).

1.3. CIRERA

Com a peus, tenim:

- **Llúcia (o la seva selecció SL-64):** és el peu més utilitzat. Resistència al secà. Per contra, no aguanta bé els terrenys asfixiants i és sensible a les malalties del sòl. Tot i que l'afinitat no és boníssima, aconsegueix arbres de vigor mig-alt.

- **CAB-6P**: no es troba amb facilitat. Té l'avantatge de resistir en sòls més pesats i amb regadiu. També el Maxma-14 es comporta de forma similar.

- **Marilan (Mariana + adara)**: mariana amb empelt pont d'adara (es fa perquè la mariana no té bona afinitat amb els cirerers). Cal tenir en compte les varietats a utilitzar (no totes tenen bona afinitat). També cal tenir en compte deixar uns tros llarg d'empelt pont (20 – 30 cm). L'avantatge d'aquest peu és la possibilitat de plantar cirerers en llocs on hi ha molts problemes d'armillaria (el peu de Llúcia és molt sensible i la mariana és més tolerant).

Com a varietats, en tenim moltes. Us en poso només unes quantes (per ordre de maduració) de les que resulten interessants. Són varietats ja contrastades a les nostres condicions (com ja sabeu n'hi ha moltes altres):

Earlise (Early bigi) – **Burlat** – **Ruby** – **Prime Giant** – **Santina** (autofèrtil) – **Celeste** (autofèrtil) – **Silvia** (autofèrtil) - **Star hardy Giant** (Starking) – **Cristalina** – **Summit** – **Satin** (autofèrtil) - **Van** – **Lapins** (autofèrtil) – **Skeena** (autofèrtil) - **Sweet heart** (autofèrtil) (han sortit varietats més tardanes que Sweet heart, però no coneixem bé el seu comportament a la nostra zona).

Vivers:

Vivers Poyo (Benissanet): 977 407 664 (Josep: 629829227)

Vivers Ebro (Benissanet): 977407278. Trobareu varietats de tot... moltes no contrastades a la nostra zona.

http://www.viverosebro.es/Viveros_Ebro/Descargas_files/cuadro1q_1.pdf

1.4. PERA

Com a porta-empelts, sempre que hi hagi bona afinitat, a la nostra zona és recomanable utilitzar peus de codonyer (anticipen l'entrada en producció, tenen certa tolerància a la clorosi fèrrica i donen bon tamany de fruit). Dintre dels codonyers hi ha diferents peus. El més recomanable per fer vas, per les nostres condicions, és el **BA-29**: vigor és mitjà. Si es vol fer plantació intensiva es pot pensar amb el **EM-C** (cal tenir en compte que és més sensible a la clorosi fèrrica i que s'ha de fertilitzar i regar bé perquè té poc vigor). Com a peu entremig tindrem **EM-A** (a les nostres condicions però, és més sensible a clorosi que BA-29)

Varietats: de les que coneixem, les que continuen sent interessants, a criteri nostre, són: **Castells**, **Moscarella (Magallona)**, **Ercolini** i **Conference** (cal vigilar que a la nostra zona pateix molt els estius calorosos, necessita molt bona irrigació). La castells i la moscarella són interessants per a fer juntes de cara a la seva pol·linització creuada. Ercolini és parcialment autofèrtil... es pot acompanyar amb altres varietats per ajudar. Conference és partenocàrpica i, per tant, no necessita pol·linitzador.

Com a varietats noves, apareixen algunes coses interessants:

Tosca: varietat que ve 2-4 dies abans que Ercolini. Sembla que pot millorar la seva qualitat, tot i que, al Baix Llobregat, no en tenim experiència. Com l'ercolini surt molt bé, la gent no s'arrisca a canviar. (No coneixem el tema de la pol·linització... suposem similar a ercolini).

Selena: varietat que sembla pot ser molt interessant per la seva qualitat gustativa. No tenim idea de com es comporta (aquest any s'ha fet la primera plantació al Baix Llobregat). Té el port erecte. Té molt bona conservació. Important, si es vol fer peu de codonyer s'ha de fer amb empelt pont ja que no té bona afinitat. Es pot utilitzar Max Red Barlett o Williams per a pol·linitzar.

Vivers: els mateixos viviers que en la pomera, solen tenir pereres.

Per la pera Selena: **Viver Pépinières ESCANDE - "Millet"** - 47500 SAINT-VITE (France). Tél. : +33 (0)5 53 71 22 13 - Fax : +33 (0)5 53 40 87 26. Email : contact@pepinieres-escande.com.
Contacte directe (Benoit: 0033 614496700).

Vivers Cervera (Torrefarrera): 973750079. Albert Cervera (629714960). Tenen les varietats tradicionals...

Vivers Moles (Balaguer): 973445320. 973445886. Tenen les varietats tradicionals...

1.5. POMA

Bàsicament, tothom empelta la pomera en el peu nanitzant **M-9** (hi ha diferents clons amb comportaments relativament similars: **Pajam, Emla, Nakb...**). Aquest peu és per a plantacions intensives (4 x1 aprox.) i és necessari fer sistema d'emparrat. Aquest peu s'utilitza per a totes les varietats de pomera, excepte les varietats **Spur** (tipus **Red Chief**).

Si es volen fer plantacions amb vas i semi-extensives (5 x 3...) es pot utilitzar el **M-7** (té menys vigor que el **M-111** o el **M-26**, però més que el **M-9**) i té un bon comportament agronòmic.

A nivell de varietats... tots coneixeu:

Varietats tipus Gala: hi ha molts clons diferents. Actualment es segueix recomanant la **Brookfield**, també **Buckeye**...

Varietats tipus Golden: hi ha molt clons diferents. Actualment es segueix recomanant la **Golden Reinders, Crielaard, Smoothee**...

Varietats tipus Fuji: Només recordar que és una varietat molt bona però té dificultats tècniques: propensa a l'alternança, vigor alt, dificultat en l'aclarida...

Dels diferents clons que hi ha es recomanen: **Kiku Fubrax, Zhen Aztec**...

Varietats vermelles (tipus starking): cada vegada es planten menys. L'**Early Red One** i la **Red chief** encara són de les més plantades.

A part, en aquests moments estan sortint moltes varietats noves en format tipus clubs (com per exemple **Pink Lady**) que cal anar informant-se de com evolucionen. També cal tenir en compte que moltes d'aquestes noves varietats que surten no es poden plantar sense l'autorització expressa dels clubs (la qual cosa moltes vegades no és possible perquè tenen contractes d'exclusivitat).

Com a nota interessant, la sortida de noves varietats resistents a motejat que cal seguir atents pel seu interès evident.

A nivell de pol·linització, la majoria de pomeres són parcialment autofèrtils, però es solen pol·linitzar amb altres varietats. El més utilitzat com a pol·linitzador és la varietat **Granny Smith** intercalada cada 6 -7 arbres.

Vivers: Hi ha diversos vivers on es poden trobar. Alguns que us poden servir:

VIVIERS DLP,SL Contact : Joan Maria PARETA RUBAU. Tor (Girona). 972 78 02 35. Mob :610 20 19 16. Email : pareta@terra.es.

Podeu veure varietats de pomeres que tenen al següent enllaç:

<http://dalicom.com/es/produits/pommes>

Vivers Moles (Balaguer): 973445320. 973445886. Tenen pomeres amb peu M-7 (cosa difícil de trobar). També amb M-9.

Vivers Certiplant (Mollerussa). Oriol: 609800541 (tenen altres fruiters)

<http://www.nufri.com/cat/viveros/productos.htm>

Vivers Viversa (Almenar). Josep Sancho: 609079881 (tenen altres fruiters)

<http://viversa.es/>

1.6. PRÉSSEC

Hi ha divesos peus. Els més recomanables són:

GF-677: el peu més utilitzat. Bona adaptació al secà. Totalment resistent a la clorosi fèrrica. Vigor alt. Sensibilitat a nematodes, a fongs del sòl i a terrenys pesats (vigilar inundació d'aigua).
Cadaman o Barrier: els posem junts perquè tenen un comportament molt similar. Resistents a clorosi fèrrica (però no tant com el GF-677). No s'adapten tan bé al secà i, per contra, s'adapten molt bé a terrenys pesats. Vigor similar a GF-677 (un pel menys). Resistents a nematodes.

GXN: Interessant per a terrenys sorrencs i pobres. No aconsellat per terrenys rics perquè té un excés de vigor. Només es recomana per llocs amb problemes amb nematodes i terrenys pobres.

Puebla de Soto: és un peu julienc (tipus de prunera) però sense que faci rebrots. És interessant per a sòls rics i amb replantació. Té menys vigor que els peus anteriors (marc una mica més estret). Necessita bona irrigació perquè té l'arrel més superficial. Certa tolerància a l'armillaria.

Rootpac: una sèrie nova de peus que ha tret Agromillora. Encara no coneixem el seu comportament a la nostra zona.

Varietats: Aquí si que són infinites. Hi ha moltes varietats molt interessants. Constantment apareixen noves varietats. Cal mirar les recomanacions anuals que fa l'IRTA que es poden agafar com a orientació.

Préssec groc (pavía, vinya...): **Egea** (de moment és irregular en producció, tamany i gust... però és molt primerenc), **Romea** (molt bo), **Tirrenia**, **Catherin**, **Mountain Gold** (difícil de trobar, però molt bo), **Baby Gold 6**, **Andros**, **Baby Gold 9**, **N-58** (substitut de Baby Gold 9, molt interessant).

Préssec vermell: **Françoise** (com a primerenc està donant molt bons resultats), **Maycrest** (encara és molt vàlid per l'època en la que ve), tota la sèrie **Rich...** Ara estan sortint la sèrie **Extrem** de Provedo que sembla molt interessant i molts altres... Hi ha gran infinitat per triar (el que més). Com a tardans **Very Good** és una varietat molt bona per després de **Merryl O'Henry**.

Nectarina, paraguayos, platarines... hi ha una gran diversitat. Mirar Catàlegs IRTA i vivers si us interessen.

Vivers: hi ha un gran nombre de vivers...

Vivers Poyo (Benissanet): 977 407 664 (Josep: 629829227)

Vivers Ebro (Benissanet): 977407278. Trobareu varietats de tot... moltes no contrastades a la nostra zona.

http://www.viverosebro.es/Viveros_Ebro/Descargas_files/cuadro1q_1.pdf

Vivers Provedo: Logroño (La Rioja). Tel: 941 272 777. E-mail: provedo@provedo.com. Tenen tota la sèrie Extreme que sembla molt interessant. <http://www.provedo.com/arboles-frutales-2/>

Vivers Certiplant (Mollerussa). Oriol: 609800541 (tenen altres fruiters)

<http://www.nufri.com/cat/viveros/productos.htm>

Vivers Viversa (Almenar). Josep Sancho: 609079881 (tenen altres fruiters)

<http://viversa.es/>

1.7. PRUNA

Tenim diferents tipus de peus. Els més recomanables són:

Mirabolà (si pot ser la selecció **29-C** millor): bona adaptació a tots els terrenys.

Mariana: s'adapta més bé a terrenys més pesats i amb replantacions problemàtiques... per contra sol donar un tamany més just de fruita que el mirabolà.

Com a varietats... cal veure segons espècies (cal recordar que la prunera té tres espècies diferents):

Prunera xino-japonesa (*Prunus salicina*)

Hi ha tota la gamma de prunes grogues... des de la típica Japonesa (**Golden Japan**) fins a **Sungold** (passant per **Golden Globe**, **Golden Sun**, **TC Sun**...). Totes són similars. Les que més bé hem vist que s'adapten per tenir pruna groga des de juliol a setembre serien: Golden Japan – Golden Globe – TC Sun i Sungold.

Hi ha tota la gamma de prunes negres i vermelles: **Black Amber**, **Black Gold**, **Black Diamond**, **Fortune** (vermella), **Friar**, **Angeleno**, **October Giant** (vermella). Sobretot tenir en compte que s'han de collir al punt, si no penalitzen molt el gust.

Prunera Europea (*Prunus domestica*)

Aquí ens trobem amb les clàssiques **Claudies**. Vigilar les confusions de noms segons la zona on es compren.

La **Claudia falsa** és la **Claudia d'Oullins** o **Claudia Verda** (collita juliol)

La **Reineta** és la **Claudia Reina** (petita, dolça i es cull a inici d'agost)

La **Claudia Tolosa** és la **Claudia Bavay** (collita final d'agost)

La **Claudia Negra** (collita a finals d'agost – inici de setembre)

En aquest grup hi trobem també la **Fulla d'Avellaner (Geniva)**, la **Llàgrima d'Or**, l'**Stanley**, la **Colló de mico** i la **President**...

Prunera Mirabolà (*Prunus cerasifera*)

Com ja sabeu, hi ha diferents varietats de mirabolans tradicionals de la zona. En aquest cas, no es troben en vivers. Cal que compreu els seus bords i empelteu vosaltres la varietat que us interressi.

La varietat més plantada és el **Llevador** (pruna arrodonida i groga de inici de juny). També però, ens trobem amb:

- La **Negreta** o **Pasqualet** (fruit petit, arrodonit i negre que es cull a mig juny).

- La **Rosella** (fruit arrodonit i pell groguenca – vermellosa) ¿No tenim clar que sigui *P. cerasifera*?

- **Vallespir** (fruit petit, arrodonit i pell groguenca – vermellosa... destaca per la seva precocitat: és el que ve més aviat: finals de maig).

- **Valentins** (fruit arrodonit, mig tamany, pell groguenca – vermellosa. Es cull a partir de mig juny en endavant)

Vivers: hi ha un gran nombre de vivers...

Vivers Poyo (Benissanet): 977 407 664 (Josep: 629829227)

Vivers Ebro (Benissanet): 977407278. Trobareu varietats de tot... moltes no contrastades a la nostra zona.

http://www.viverosebro.es/Viveros_Ebro/Descargas_files/cuadro1q_1.pdf

Vivers Provedo: Logroño (La Rioja). Tel: 941 272 777. E-mail: provedo@provedo.com. Tenen tota la sèrie Extreme que sembla molt interessant. <http://www.provedo.com/arboles-frutales-2/>

Viveros Angel López (Saragossa): 659930384. Tenen les varietats de pruneres europees que a vegades costen de trobar.

<http://www.viverosangellopez.com/>